

Katechéza 4 – Najvýznamnejšie úpravy v preklade

1. Konsekračné slová

V minulej katechéze sme hovorili o zmene v konsekračných slovách, kde bolo doplnené „lebo“ (Vezmite a jedzte z neho všetci, lebo toto je moje telo...; lebo toto je kalich mojej krvi...), ktoré je prekladom latinského „enim“ a doteraz nebolo v slovenčine vyjadrené. V slovách nad kalichom sa „pro multis“ prekladá „za mnohých“ na základe dôvodov uvedených v liste Kongregácie pre Boží kult a disciplínu sviatostí z roku 2006.

2. Záverečná doxológia a konklúzia modlitieb

V záverečnej doxológii sa doterajší výraz „Skrze Krista, s Kristom a v Kristovi máš ty, Bože Otče všemohúci, v jednote s Duchom Svätým všetku úctu a slávu po všetky veky vekov.“ nahradil: „...**v jednote Ducha Svätého**...“, čo je presnejšie vzhľadom na latinský originál. Nové znenie lepšie vyjadrí obsah latinského textu, ktorý hovorí, že Duch Svätý vytvára samotnú jednotu Trojice.

3. Konklúzia prefácií

Súčasnú slovenskú znenie záveru pri niektorých prefáciách nevyjadruje celý latinský text, napríklad: „Preto s anjelmi, archanjelmi a so zástupmi všetkých svätých spievame chválospev na tvoju slávu a neprestajne voláme.“ To sa upravuje na: „Preto s anjelmi aj archanjelmi, s trónmi a panstvami a so všetkými nebeskými zástupmi spievame chválospev na tvoju slávu a neprestajne voláme.“

Ďalšie podrobnosti sú v článku o konklúziách prefácií.

4. Preklad „Domine“ ako „Pane“

V súčasnom znení je latinské „Domine“ často prekladané ako „Otče“, prípadne „Bože“. Chcelo sa tým zdôrazniť, že liturgické modlitby sú adresované Bohu Otcovi. Latinské „Dominus“ je však vyjadrením gréckeho „Kyrios“ a hebrejského „Adonaj“, ktoré vo Svätom písme nahrádzajú Božie meno. Preto sa v obnovenom slovenskom znení „Domine“ prekladá ako „Pane“.

5. Benedictus Deus – požehnaný Boh

Pri výraze „benedictus“ súčasný misál rozlišuje, či ide o činnosť človeka voči Bohu, kedy sa uvádza „zvelebovať, dobrorečiť“, alebo či ide o činnosť Boha voči človeku, kedy sa uvádza „požehnaný“. V obnovenom slovenskom preklade misála sa tento výraz prekladá jednotne „požehnaný“. A teda: namiesto: „Zvelebený Boh naveky,“ je preložené: „Požehnaný Boh naveky.“ Ide o výraz bežne používaný v Starom zákone, ktorý je potrebné správne chápať. Boh nie je požehnaný preto, lebo ho niekto požehnal (urobil nad ním krížik), ale preto, lebo je prameňom všetkého požehnanie. Podobná kategória je aj to, že Boh je svätý (pritom ho nikto nesvätořečil). Táto zmena sa najviac dotkne modlitieb pri príprave obetných darov.

6. Výzva po príprave darov

„Modlite sa, bratia a sestry, aby sa moja i vaša obeta zaľúbila Bohu Otcu všemohúcemu“ je upravená na: „Modlite sa, bratia a sestry, aby sa moja i vaša obeta zaľúbila **všemohúcemu Bohu Otcovi**.“ Úprava „všemohúcemu Bohu Otcovi“ je korektúrou vzhľadom na súčasnú slovenčinu.

7. Dialóg pred prefáciou

„Vzdávajme vďaky Pánovi, Bohu nášmu.“ je zmenené na: „Vzdávajme vďaky Pánovi, **nášmu Bohu**.“ Pri úprave tretej výzvy kňaza v dialógu pred prefáciou ide o korekciu inverzného slovosledu.

8. Embolizmus po Modlitbe Pána

Po modlitbe Otče náš sa kňaz modlí: „Prosíme ťa, Otče, zbav nás všetkého zla, udeľ svoj pokoj našim dňom a príď nám milosrdne na pomoc, aby sme boli vždy uchránení pred hriechom a pred každým nepokojom, kým očakávame splnenie blaženej nádeje a príchod nášho Spasiteľa Ježiša Krista.“ Nový preklad znie: „Prosíme ťa, **Pane**, zbav nás všetkého zla, udeľ svoj pokoj našim dňom a príď nám milosrdne na pomoc, aby sme boli vždy uchránení pred hriechom a pred každým nepokojom, **kým očakávame blaženú nádej** a príchod nášho Spasiteľa Ježiša Krista.“ Ide o spresnenie prekladu podľa latinského originálu.

9. Záverečné obrady – formuly prepustenia

Boli upravené a rozšírené formuly prepustenia. Doteraz po skončení sv. omše kňaz povedal: „Idte v mene Božom.“

Nové formulácie sú:

- „Chodte v mene Božom.“
- „Chodte a ohlasujte Pánovo evanjelium.“
- „Chodte v pokoji a oslavujte Pána svojím životom.“
- „Chodte v pokoji.“

Na všetky tri odpovedáme rovnako: „Bohu vďaka.“

Bratia a sestry, ak by ste sa chceli dozvedieť o úpravách ešte viac, navštívte stránku Slovenskej liturgickej komisie: <https://liturgia.kbs.sk/novinky>.

Nový preklad Rímskeho misála začneme používať od Nového roka – 1. januára 2022. Budeme si musieť síce trochu zvyknúť na nové preklady textov, avšak budeme sa modliť vernejšie latinskému tretiemu vydaniu, a teda vernejšie budeme vyjadrovať jednotu Cirkvi. Počas toho, ako nám možno nebudú nové texty až tak „zníť v ušiach“ myslíme na to, že sa modlíme jednotnejšie s celou Cirkvou, ako aj na Ježišove slová: „Kde sú dvaja alebo traja zhromaždení v mojom mene, tam som ja medzi nimi“ (Mt 18,20).